

31. júl 2012

Daňové príjmy sa napriek vyššiemu ekonomickému rastu nezvýšia

Aktuálna prognóza daňových a odvodových príjmov verejnej správy na roky 2012 – 2015 (júl 2012)

Prípravil: Miroslav Kováč, Viktor Novysedlák

Aktualizácia prognózy znižuje doterajšie odhady daňovo-odvodových príjmov o približne 0,3% HDP. Pokles daňových príjmov sa očakáva aj napriek tomu, že Ministerstvo financií zlepšilo v júňovej aktualizácii makroekonomických prognóz vyhladky slovenskej ekonomiky. Ekonomický rast je ťahaný najmä exportom, a teda len s veľmi miernym pozitívnym vplyvom na daňové základne (+0,1 % HDP). Naopak významný negatívny príspevok k zmene prognózy (-0,4% HDP) mala aktualizácia odhadu plnenia daní v tomto roku, stagnujúci výnos spotrebnej dane z minerálnych olejov a najmä neistý vývoj DPH. V tejto aktualizácii nie sú zahrnuté žiadne nové legislatívne zmeny, s výnimkou zrušenia dane z emisných kvót na rok 2012.

Výbor považuje prognózu za realistickú.

V súlade so schváleným harmonogramom priprav Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2013-2015 IFP aktualizoval prognózy daňových a odvodových príjmov. Prognózy daňových príjmov boli prerokované na zasadnutí [Výboru pre daňové prognózy \(VpDP\) dňa 15.júna 2012](#), pričom všetci členovia VpDP posúdili prognózu MF SR ako realistickú.

Júnová prognóza je oproti februáru o niečo nepriaznivejšia.

Nasledujúca tabuľka ukazuje, ako sa zmenili odhady daňových a odvodových príjmov oproti predchádzajúcej prognóze z februára 2012.

Porovnanie (ESA95, tis. eur)	Rozdiel oproti februáru 2012				
	2011	2012*	2013*	2014*	2015*
A. Dane	8 106	-260 919	-202 139	-216 267	-249 254
% HDP	0,0	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3
B. Odvody	38 753	39 226	38 273	37 960	13 434
% HDP	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Spolu (A. +B.)	46 859	-221 693	-163 866	-178 307	-235 820
% HDP	0,1	-0,3	-0,2	-0,2	-0,3

(*) Neobsahuje zmeny legislatívy z pripravovaného konsolidačného balíčka.

Vyšší ekonomický rast automaticky neznamená viac daňových príjmov

Aktualizácia daňových prognóz nadväzuje na aktualizáciu vývoja makroekonomického prostredia, ktorá determinuje vývoj daňových základní. Aktualizované makroekonomické prognózy IFP boli predmetom diskusie na zasadnutí [Výboru pre makroekonomické prognózy dňa 11. júna 2012](#).

Makroekonomické predpoklady MF SR (rozdiely oproti prognóze z februára 2012)

		2012F	2013F	2014F	2015F
HDP; b.c. (mld. Eur)	-	0,4	0,3	0,4	0,2
HDP; reálny rast	-	1,4	-0,2	0,2	0,0
HDP; nominálny rast	DPPO, DP zrážka	0,7	-0,2	0,1	-0,3
Konečná spotreba domácností; reálny rast	Spotrebné dane	0,1	0,7	0,4	0,1
Konečná spotreba domácností; nominálny rast	DPH	1,1	0,9	0,2	-0,1
Priem. mesačná mzda; nominálny rast	DPFO	-0,2	-0,3	-0,2	-0,4
Počet zamestnan., podľa evid. počtu; rast	DPFO	0,5	0,0	0,1	0,0
Mzdová báza; rast *)	DPFO	0,3	-0,2	0,0	-0,4
Inflácia – nízkopríj. domácnosti (pr. ročná)	DPFO (odpoč. položky)	0,6	0,3	-0,1	-0,2
Priemerná úroková miera z vkladov	DP zrážka	-0,01	-0,16	-0,40	-0,45

*) Mzdová báza = priemerná mzda * zamestnaní podľa evidenčného počtu

Tabuľka makroekonomických ukazovateľov ukazuje zmeny v najdôležitejších makroekonomických indikátoroch z pohľadu prognózovania daňových príjmov. Aktualizácia makroekonomických prognóz

mala na prognózu daňových príjmov v rokoch 2012 - 2015 celkovo pozitívny vplyv. K zvýšeniu odhadov došlo najmä v roku 2012, v ďalších rokoch sú príspevky skôr neutrálne až negatívne. Najväčší vplyv na odhad príjmov malo zvýšenie odhadu rastu konečnej spotreby domácností s pozitívnym vplyvom na výnos dane z pridanej hodnoty. Podrobnejšie informácie o faktoroch, ktoré spôsobili zmenu odhadu makroekonomických ukazovateľov je možné nájsť v [komentári IFP 2012/14](#).

Vplyv aktualizácie makroekonomickej prognózy na daňové príjmy VS (ESA95, tis. eur)

	2011E	2012F	2013F	2014F	2015F
DPFO	115	5 584	-11 423	-12 383	-20 948
DPPO	-965	11 317	8 146	9 848	4 178
Zrážková daň	0	3 293	-7 773	-24 902	-24 674
DPH	0	49 363	93 417	108 926	110 802
Spotrebné dane	0	16 688	27 540	34 749	37 739
Ostatné dane	64	-13 786	-7 646	-7 646	-7 646
Sociálne a zdravotné odvody	0	20 437	5 383	3 548	-23 672
Spolu	-786	92 896	107 644	112 140	75 779
Spolu % HDP	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1

Nižšie aktuálne plnenie daní

Okrem zmeny makroprognózy malo vplyv na zmenu odhadu daňových príjmov aj aktualizácia výnosu daní za rok 2011 a informácie o priebežnom plnení príjmov v tomto roku.

- V čase februárovej prognózy neboli ešte známe definitívne výsledky za rok 2011 u niektorých daní (DPH, odvody, miestne dane). Preto došlo k ich aktualizácii s celkovo pozitívnym vplyvom na prognózu. V prípade DPPO a DPFO z podnikania ide stále o odhady, ktoré sa postupne spresňujú s prichádzajúcimi informáciami o vyrovnaní daní v tomto roku.

Vplyv aktualizácie „levelu“ (aktuálneho plnenia) na daňové príjmy VS (ESA95, tis. eur)

	2011E	2012F	2013F	2014F	2015F
DPFO	-6 805	-7 891	-7 777	-8 575	-9 154
DPPO	-6 098	-6 334	-6 767	-7 213	-7 699
Zrážková daň	0	2 000	0	0	0
DPH	37 763	-246 272	-254 887	-268 749	-285 982
Spotrebné dane	0	-41 801	-20 982	-21 875	-22 629
Dane z medzinárodného obchodu	0	1 900	5 744	5 859	5 976
Miestne dane	-15 969	-15 471	-19 731	-24 306	-29 217
Ostatné dane	0	0	0	0	0
Sociálne a zdravotné odvody	38 753	18 789	32 890	34 412	37 105
Spolu	47 644	-295 080	-271 510	-290 447	-311 600
Spolu % HDP	0,1	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4

Zrušenie dane z emisných kvót za rok 2012

V porovnaní s prognózou z februára 2012 sa v prognóze s výnimkou zrušenia dane z emisných kvót za rok 2012 nepočíta so žiadnymi legislatívnymi zmenami. Uvedená zmena legislatívy bola iniciovaná zo strany MFSR ako reakcia na konanie Európskej komisie a Ústavného súdu SR. Zákon bol zverejnený v zbierke zákonov dňa 29.6.2012¹. V roku 2012 sa predpokladal čistý výnos dane z emisných kvót vo výške 25,7 mil. Eur (hrubý výnos bol 33,8 mil. Eur, sprevádzaný výpadkom 8,1 mil. Eur v DPPO, keďže výnosy z predaja emisií za zdaňovacie obdobie 2012 nemali byť predmetom dane z príjmu). V prípade roka 2011 sa realizujú opatrenia tak, aby emisná daň bola za tento rok v plnej výške zaplatená.

V porovnaní s prognózou z februára 2012 došlo k nasledovným zmenám v daňových prognózach:

Rozdiely v jednotlivých daniach

DPFO zo závislej činnosti a z podnikania – rok 2012 sa vyvíja v súlade s makroekonomickou základňou. Vývoj v ďalších rokoch je ovplyvnený horším vývojom mzdovej bázy, ako aj vyššou valorizáciou NČZD v roku 2013 než sa pôvodne očakávalo. Vývoj DPFO z podnikania je ovplyvnený nižším než očakávaným vyrovnaním dane za rok 2011, ktoré sa premietne aj do ďalších rokov.

Daň z príjmov právnických osôb – napriek rastu ziskovosti korporácií v roku 2011 aktuálne plnenie naznačuje nižší aktuálny výnos dane za rok 2011. Dôvodom nižšej daňovej povinnosti je zrejme zvýšené

¹ V ten istý deň bolo zverejnené aj rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktorým sa účinnosť tejto dane pozastavuje. Po zohľadnení realizovaných a pripravovaných legislatívnych úkonov bude však na existenciu a pravidlá dane z emisných kvót mať v končnom dôsledku vplyv legislatíva z dielne MFSR.

umorovanie strát dosiahnutých v predchádzajúcich obdobiach. Faktorom, ktorý ešte môže ovplyvniť aktuálny výnos dane za rok 2011, je zvýšený počet odkladov daňového priznania DPPO za zdaňovacie obdobie 2011.

Daň z pridanej hodnoty – v porovnaní s februárovou prognózou sa pristúpilo k výraznému zníženiu odhadu DPH. Základné dôvody sú nasledovné:

- **Nesúlاد rastu DPH s makroekonomickým vývojom.** Do odhadu boli zapracované najnovšie údaje získané z daňových priznaní. Z nich sa ukazuje ako problém medziročne klesajúca daňová povinnosť, ktorá sa (zatiaľ) nevyvíja v súlade s makroekonomickým vývojom. Rozdielny vývoj makroekonomických základní a aktuálneho výnosu DPH preto navádza na opatrnosť pri prognóze. Dôvody môžu byť rôzne. Najpravdepodobnejším sú daňové úniky. Nemôžeme však vylúčiť ani doplnkový negatívny vplyv cezhraničných nákupov. Vzhľadom na dostupnosť údajov za DPH len za mesiac január až máj (daňové priznania) a makro za prvý kvartál 2012, bude potrebné sa k príčinám slabšieho vývoja DPH vrátiť pri ďalšej aktualizácii prognóz.
- **Finančná správa prvé mesiace roka nevedela z titulu IT problémov poskytnúť požadované údaje** (daňové priznania DPH a informácie o zadržaných a uvoľnených nadmerných odpočtoch). IFP v predošlých prognózach pracoval s informáciou, že zadržiavanie a vracanie nadmerných odpočtov neovplyvnilo aktuálny výnos roka 2011 (nadmerné odpočty zadržané v decembri 2011 a začiatkom roka 2012 boli v plnej miere vrátené do marca 2012). Na základe nových údajov z daňových priznaní však podľa názoru IFP došlo vplyvom zadržaných nadmerných odpočtov začiatkom roka 2012 (resp. ich pomalšiemu vracaniu) ku nadhodnoteniu aktuálneho výnosu DPH za rok 2011. Nová prognóza preto vychádza z aktuálneho výnosu roka 2011 očisteného (zníženého) o tento jednorazový efekt (73 mil. Eur).

Spotrebné dane – nižšie odhadované výnosy spotrebných daní v roku 2012 sú spôsobené predovšetkým horším hotovostným plnením daní z minerálneho oleja, tabaku a tabakových výrobkov, zemného plynu, piva a uhlia. Výnosy týchto daní na základe aktuálneho plnenia nerastú plne v súlade s makroekonomickými predpokladmi, pričom dôvody sú rôzne. V prípade spotrebnej dane z minerálnych olejov a tabakových výrobkov ide najmä o reakciu dopytu na vysoké ceny, prípadne zvyšujúca sa cezhraničná turistika. Napriek zníženiu výnosov v roku 2012 sa aj pri opatrnom prístupe zvýšenie prognózy tempa rastu spotreby domácností a reálneho HDP v rokoch 2013 až 2015 premietlo do zvýšenia prognózy príjmov v porovnaní s februárovou prognózou.

Ostatné dane – v roku 2012 sa očakáva nižší výnos ostatných daní v porovnaní s februárovou prognózou najmä z dôvodu výpadku príjmov dane z emisných kvót a osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií.

	2011	2012	2013	2014	2015
Daňové príjmy VS	8 106	-260 919	-202 139	-216 267	-249 254
Daň z príjmov fyzických osôb	-6 690	-2 307	-19 200	-20 958	-30 102
<i>DPFO zo závislej činnosti</i>	0	4 970	-11 198	-12 443	-20 596
<i>DPFO z podnikania*</i>	-6 690	-7 277	-8 002	-8 515	-9 506
Daň z príjmov právnických osôb*	-7 062	13 072	1 379	2 635	-3 521
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	0	5 293	-7 773	-24 902	-24 674
Daň z pridanej hodnoty	37 763	-196 909	-161 470	-159 822	-175 180
Spotrebné dane	0	-25 113	6 558	12 873	15 110
<i>Z minerálnych olejov</i>	0	-13 359	-6 521	-2 444	-1 325
<i>Z liehu</i>	0	2 985	4 527	5 503	5 988
<i>Z piva</i>	0	-1 873	-1 496	-1 322	-1 305
<i>Z vína</i>	0	555	590	625	656
<i>Z tabaku a tabakových výrobkov</i>	0	-9 897	13 013	14 080	14 786
<i>Z elektrickej energie</i>	0	2 380	2 527	2 674	2 802
<i>Zo zemného plynu</i>	0	-5 157	-5 336	-5 476	-5 694
<i>Z uhlia</i>	0	-747	-746	-767	-798
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	0	1 900	5 744	5 859	5 976
Miestne dane	-15 969	-15 471	-19 731	-24 306	-29 217
Ostatné dane (vr. dane z emisných kvót)	64	-41 384	-7 646	-7 646	-7 646
Daňové príjmy ŠR	23 903	-223 775	-146 713	-166 398	-307 326

* DPPO a DPFO podnikanie za rok 2011 je odhad

V roku 2012 sa pod zlepšenie odhadu príjmov sociálneho poistenia podpísalo najmä lepšie aktuálne plnenie za rok 2011 v porovnaní s očakávaniami vo februárových prognózach. Pre roky 2013 - 2015 sa do vývoja príjmov premietlo spomalenie tempa rastu mzdovej bázy.

Rozdiel aktuálnej prognózy odvodov oproti prognóze z februára 2012 (ESA95, tis. eur)

	2011	2012F	2013F	2014F	2015F
Sociálna poisťovňa (EAO + dlžné)	27 005	40 934	32 326	32 525	16 841
Zdravotné poisťovne (EAO + dlžné)	11 748	-1 708	5 947	5 435	-3 407
FSZP spolu	38 753	39 226	38 273	37 960	13 434

Viac o daňových prognózach ako aj podkladové materiály je možné nájsť na [stránke IFP](#) v časti Ekonomické prognózy ⇒ [daňové prognózy](#).

Aktuálna prognóza IFP a porovnanie s prognózou z februára 2012 a rozpočtom VS na roky 2012 – 2015 (mil. eur, ESA95)

Ukazovateľ	Rozpočet VS na roky 2012 - 2014				Východiská RVS z februára 2012					Aktuálna prognóza (jún 2012)					Rozdiel oproti rozpočtu VS				Rozdiel oproti prognóze z februára 2012				
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2015
Daňové príjmy VS spolu	11115	11609	12030	12783	11052	11472	11784	12437	13229	11060	11211	11582	12220	12980	-54	-399	-448	-562	8	-261	-202	-216	-249
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	3670	3959	4254	4612	3645	3891	4176	4498	4867	3631	3907	4150	4455	4809	-39	-52	-104	-156	-14	16	-26	-43	-58
Daň z príjmov fyzických osôb	1762	1916	2036	2177	1737	1883	2004	2131	2303	1731	1880	1985	2110	2273	-32	-36	-51	-67	-7	-2	-19	-21	-30
DPFO zo závislej činnosti	1665	1802	1914	2045	1641	1769	1883	2001	2164	1641	1774	1872	1989	2143	-24	-27	-42	-56	0	5	-11	-12	-21
DPFO z podnikania	97	115	122	132	96	113	121	130	139	89	106	113	121	130	-7	-9	-9	-11	-7	-7	-8	-9	-10
Daň z príjmov právnických osôb	1765	1875	2022	2188	1764	1853	2002	2150	2290	1757	1866	2003	2153	2286	-7	-9	-19	-35	-7	13	1	3	-4
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	143	167	196	247	143	155	169	218	275	143	161	162	193	250	0	-7	-35	-54	0	5	-8	-25	-25
Dane na tovary a služby	6698	6783	6997	7363	6663	6724	6831	7130	7523	6701	6502	6676	6983	7363	2	-281	-322	-380	38	-222	-155	-147	-160
Daň z pridanej hodnoty	4665	4711	4884	5190	4665	4700	4788	5032	5352	4703	4503	4627	4872	5177	38	-208	-257	-318	38	-197	-161	-160	-175
Spotrebné dane	2033	2072	2114	2173	1998	2024	2042	2099	2171	1998	1999	2049	2112	2186	-35	-73	-65	-61	0	-25	7	13	15
Z minerálnych olejov	1097	1105	1143	1189	1071	1072	1104	1148	1198	1071	1059	1097	1145	1196	-26	-46	-46	-43	0	-13	-7	-2	-1
Z liehu	202	205	211	218	205	207	209	216	225	205	210	213	221	231	3	5	2	3	0	3	5	6	6
Z piva	57	57	58	60	57	57	56	58	61	57	55	55	57	59	0	-2	-3	-3	0	-2	-1	-1	-1
Z vína	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	0	1	1	1	0	1	1	1	1
Z tabaku a tabakových výrobkov	633	656	651	655	623	640	624	626	635	623	630	637	640	649	-10	-26	-15	-14	0	-10	13	14	15
Z elektrickej energie	16	16	16	17	16	16	16	16	17	16	18	18	19	20	0	2	2	2	0	2	3	3	3
Zo zemného plynu	24	28	28	29	21	28	28	29	30	21	23	23	24	24	-2	-5	-5	-6	0	-5	-5	-5	-6
Z uhlia	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	-1	-1	-1	-2	0	-1	-1	-1	-1
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	40	41	41	42	39	41	41	42	43	39	43	47	48	49	-1	2	6	6	0	2	6	6	6
Miestne dane	579	605	633	662	579	605	633	662	692	563	590	613	638	663	-16	-15	-20	-24	-16	-15	-20	-24	-29
Ostatné dane	128	222	104	104	126	211	104	104	104	126	170	96	96	96	-1	-52	-8	-8	0	-41	-8	-8	-8
FSZP spolu	6995	7033	7321	7669	6957	7044	7309	7620	8040	6996	7083	7347	7658	8053	1	50	26	-11	39	39	38	38	13
Sociálna poisťovňa (EAO + dlžné)	4606	4553	4721	4921	4584	4587	4741	4922	5173	4611	4628	4774	4955	5190	5	75	52	34	27	41	32	33	17
Zdravotné poisťovne (EAO + dlžné)	2388	2479	2600	2749	2374	2456	2568	2697	2867	2385	2455	2574	2703	2863	-3	-24	-27	-46	12	-2	6	5	-3
Daňové príjmy a príjmy FSZP spolu	18109	18642	19351	20452	18009	18515	19093	20057	21269	18056	18294	18929	19878	21033	-53	-348	-422	-574	47	-222	-164	-178	-236
SANKCIE	31	31	31	31	35	31	32	31	32	34	31	31	31	31	3	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Daňové príjmy a príjmy FSZP vrátane sankcií	18140	18673	19383	20483	18044	18547	19125	20088	21301	18090	18324	18960	19909	21064	-50	-349	-423	-574	46	-222	-165	-179	-237
% HDP (rozdiely predstavujú zmenu celkového zaťaženia)	26	25	25	24	26	26	26	25	25	26	26	25	25	25	0	0	1	1	0	-1	0	0	0
Daňové príjmy ŠR	8886	9143	9531	10161	8828	9058	9318	9843	10581	8852	8835	9172	9676	10273	-34	-308	-359	-485	24	-224	-147	-166	-307
Štátne finančné aktíva	0	102	102	102	0	102	102	102	102	0	94	94	94	94	0	-8	-8	-8	0	-8	-8	-8	-8
Daňové príjmy obcí	1634	1738	1823	1918	1632	1700	1798	1897	1942	1616	1670	1753	1855	1979	-18	-68	-70	-63	-16	-31	-45	-43	37
Daňové príjmy VÚC	518	549	573	601	517	536	565	594	604	517	537	563	594	633	-1	-12	-11	-6	0	1	-2	0	29
Daňové príjmy STV a Sro	75	76	0	0	74	74	0	0	0	74	74	0	0	0	-1	-3	0	0	0	0	0	0	0
Environmentálny fond	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Výdavky na verejnosprospešný účel	42	42	38	41	42	43	46	41	43	42	43	46	40	43	0	2	8	-1	0	0	0	0	0
z toho FO	17	18	20	22	17	18	19	20	21	17	18	19	20	21	0	0	-1	-2	0	0	0	0	0
PO	26	24	17	19	25	26	27	20	22	25	26	27	20	22	0	2	9	1	0	0	0	0	0